

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Агробіотехнологічний факультет

Спеціальність 201 «Агрономія»

Допускається до захисту

Зав. генетики, селекції і насінництва

сільськогосподарських культур,

доцент _____ Лозінський М.В.

“22” жовтня 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
ОЦІНКА СОРТОЗРАЗКІВ РІПАКУ ЗА ГОСПОДАРСЬКО ЦІННИМИ
ВЛАСТИВОСТЯМИ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ННДЦ БНАУ**

Рівень вищої освіти : другий (освітній рівень)

Кваліфікація: «Магістр з агрономії»

Виконав: Часновський Дмитро Віталійович

Керівник: доцент Шох С.С.

Рецензент: доцент Кубрак С.М.

Я, Часновський Дмитро Віталійович засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності

м. Біла Церква
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Агробіотехнологічний

Спеціальність 201 «Агрономія»

Затверджую

Гарант ОП Агрономія

Професор _____ Грабовський М.Б.

28 жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу

Часновському Дмитру Віталійовичу

Тема: Оцінка елементів продуктивності у ріпаку озимого в умовах НВЦ БНАУ

Затверджено наказом ректора № 48/С від 07.02.2024 р.

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи до 04.11.2024 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі:

- провести фенологічні спостереження;
 - вивчити скоростиглість у сортозразків ріпаку озимого у міжфазні періоди росту (сходи-цвітіння, сходи-достигання);
 - визначити елементи структури врожаю у ріпаку озимого за кількістю стручків і кількістю насінин в стручку;
 - визначити рівень врожайності сортів та масу 1000 насінин;
 - зробити математичну обробку результатів за допомогою методів статистичного аналізу.

Вихідні дані: насадження сортів ріпаку озимого: Чорний велетень (стандарт), Ландар, Ранок Поділля, Кронос, Геліо.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	до 12.12. 2023 р.	виконано
Методична частина	до 24.12. 2023 р.	виконано
Дослідницька частина	вересень 2022 – 2024 рр.	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2024 р.	виконано
Перевірка на плагіат	жовтень 2024 р.	виконано
Подання на рецензування	жовтень 2024 р.	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	жовтень 2024 р.	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ доцент Шох С. С.

Здобувач _____ Часновський Дмитро Віталійович

Дата отримання завдання 03 вересня 2024 р.

Зміст

Анотація.....	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 СТАН ВИВЧЕНОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ В СЕЛЕКЦІЇ РІПАКУ.....	7
1.1 Народного господарського значення культури.....	7
1.2. Ботанічна характеристика та біологічні особливості ріпаку озимого.....	9
1.3. Біологічні особливості ріпаку озимого.....	12
1.4. Основні напрями селекції ріпаку озимого.....	16
РОЗДІЛ 2 УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	19
2.1. Ґрунтово-кліматична характеристика дослідної ділянки.....	19
2.2. Вимоги культури до умов, технологія вирощування в досліді	21
МЕТА, ЗАВДАННЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	23
3.1. Об'єкт дослідження.....	23
3.2. Мета та завдання досліджень.....	25
3.3. Програма і методика проведення досліджень.....	26
Розділ 4. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	28
4.1. Визначення тривалості періодів росту у сортозразків ріпаку озимого.....	28
4.2. Визначення елементів структури продуктивності у ріпаку озимого.....	30
4.3. Стійкість до несприятливих умов у ріпаку озимого.....	33
ВИСНОВКИ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	36

АНОТАЦІЯ

Часновський Дмитро Віталійович

Оцінка елементів продуктивності у ріпаку озимого в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.

У кваліфікаційній роботі висвітлено результати досліджень у період 2022-2024 рр. та наведено теоретичне узагальнення і науково обґрунтовано вирішення наукового завдання щодо оцінювання сортозразків ріпаку за господарсько цінними властивостями в Правобережному Лісостепу України

Ключові слова: ріпак, скоростиглість, елементи структури врожаю, маса 1000 насінин.

ABSTRACTS

Chasnovsky Dmytro Vitaliovich

Evaluation of rapeseed varieties for economically valuable properties in the conditions of the experimental field of the NBC BNAU.

The qualification work highlights the results of research in the period 2022-2024 and provides a theoretical generalization and scientifically substantiated solution to the scientific task of evaluating rape varieties for economically valuable properties in the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine.

Keywords: rapeseed, early maturity, elements of crop structure, weight of 1000 seeds.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гайдаш В. Як уберегти ріпак від вимерзання? // Пропозиція. – 2003. – № 7. – С. 40 – 41.
2. Древе Віллі, Мельник Олександр. Виробництво ріпаку, перспективи і реальність // Пропозиція. – 2003. – № 11. – С. 54 – 55.
3. Митченко О.О. Формування ринку ріпаку та продукції його переробки в Україні: Дис. канд. економ. наук. – К., 2002. – 180 с.
4. Коломієць Н. Деякі особливості зберігання ріпаку // Пропозиція. – 2001. – № 5 С. 33.
5. Коломієць Н. Норми висіву ріпаку // Пропозиція. – 2002. – № 6 – С. 42 – 43 .
6. Коломієць Н. Добрива під ріпак // Пропозиція. – 2001. – № 6 – С. 44 – 45.
7. Оверченко Б. Озимому ріпаку – стабільний та високий урожай // Пропозиція. – 2000. – № 7. – С. 42 – 44.
8. Рекомендації по вирощуванню ріпаку ярого в умовах південного Степу України / Чехов А. В., Гуцаленко А. П., Мінковський А. Є., Салатенко В. Н. та ін. – Запоріжжя, 2005. – 15 с.
9. Ріпак / За ред. В. Д. Гайдаша. – Івано-Франківськ: Сіверсія, 1998. – 224 с.
10. Ріпак ярий / М. І. Абрамик, В. Д. Гайдаш, С. Й. Гуринович та ін. – Івано-Франківськ, 2003. – 82 с.
11. Тенденції на світовому ринку олійних культур // Пропозиція. – 2001. – № 1 – С. 98 – 99.
12. Шелудько О. Світові тенденції у виробництві ріпакового біопалива // Пропозиція. – 2002. – № 6. – С. 44.

13. Чехов А. В. Дрібнонасінні олійні культури у степовій зоні півдня України: Оляд/ Науково технічний бюлетень Інституту олійних культур УААН. – Запоріжжя, 2003. – Вип. 8. – С. 172 –187.
14. Лихочвор В. В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. – Львів: НФР "Українські технології", 2002, –800 с.
15. Ковальчук Г. М. Ріпак – цінна олійна культура. – К.: Урожай, 1987. – 112 с.
16. Кияк Г. С. Рослинництво. – Київ: Вища школа. Головне вид-во, 1982. – 400 с.
17. Гаує О., Шіхерт А. Вирощування ярого ріпаку у 2003 році - традиційна технологія для нетрадиційної культури // Пропозиція. -2003. -№2. -С.51.
18. Чехов А. В. Олійні культури в Україні: Монографія. – К.: Основа, 2007. – 416 с.
19. Бугайов В. Д., Васильківський С. П., Власенко В. А. та ін.; за ред. М. Я. Молоцького. Спеціальна селекція польових культур: Навчальний посібник. – Біла Церква, 2010. – 398 с.
20. Перспективи вирощування та переробки ріпака в Україні / Відповід. за вип. Андрієнко Л.В. - Чернігів, 1999. - 78 с.
21. Лихочвор В.В. Ріпак озимий та ярий. - Львів: Українські технології, 2002. - 48 с.
22. Рекомендації по вирощуванню ріпаку на насіння і корм / М.І.Абрамик та ін. - Івано-Франківськ - Оброшино. - 2000. - 18 с.
23. Ріпак /За ред. В.Д.Гайдаша. - Івано-Франківськ: СіверіяЛТД, 1998.-224 с.

24. Довідник із захисту рослин /За ред. М.П. Лісового. К.: Урожай, 1999 - 774 с.
25. Ріпак/За ред. В.Д. Гайдаш. Івано-Франківськ: Сіверсія ЛТД, 1998. - 224 с
26. Борисонік З.Б.та ін. Довідник по олійних культурах. К: Урожай, 1988. — 84 с.
27. Brzycka E. Uprawa rzepaku ozimego. - Sitno: WODR w Lublinie, 2003. - 12 с.
28. Технологія вирощування ярого ріпаку. - Lembke \1996. - 13 с.
29. Grzeskowiak A. System nawozenie "Police". - Police: Agencja DCS, 2003. - VII wydanie. - 67 с.
30. Kurzynska B. Technologia uprawy rzepaku ozimego. - Boguchwała: ośrodek Doradztwa Rolniczego, 2002. - 24 с.
31. DSV-Raps-Berater. Krankheiten und Schädlinge. - Lippstadt: Deutsche Saatveredelung, 1991. - 36 с.
32. Od teorii do praktyki...o rzepaku. - Warszawa: Bayer Crop Science, 2004. - 44 с.
33. Polski kodeks do dobrej praktyki z rolniczej /Redakcja naukowa I.Duer, M.Fotyma. - Pulawy: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, 1999. - 74 с.
34. Ochrona roślin rolniczych w uprawie integrowanej / E. Hani, G.Popow, H.Reinhard. - Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lesne, 1998. - 334 с.
35. Poradnik ochrony roślin 2000. - BASF Polska, 2000. - 96 с.
36. Rzepak - uprawa z perspektywą. - BASF - Polska. - 48 с.
37. Grzeskowiak A. System nawożenia "Police". - Police: Agencja DCS, 2003. - VII wydanie. - 67 с.

38. Kurzynska B. Technologia uprawy r zepakuo zimiego. - Boguchwa-
la: osrodek Doradztwa Rolniczego, 2002. - 24 с.
39. Чехов А. В. Олійні культури в Україні: Монографія. – К.: Основа,
2007. – 416 с.
40. Макар, М. Чи перспективний ріпак? / М. Макар // Пропозиція. – № 9
– 1996. – С. 35.
41. Марков, І. Де росте ріпак? / І.Марков // Агросектор.— № 7—8. —
2007. — С. 34—35.
42. Марченко, В.В. Біодизельне паливо в Україні: ефективність,
доцільність, перспективи // Агроном. – № 2. – 2006. – С. 96–99.
43. Мельник, І.І. Стан і перспективи механізованого виробництва
озимого ріпаку в Україні / І.І. Мельник, В.Д. Гречкосій // Агроном. – № 3. –
2006. – С. 84.
44. Мельничук, В.Т. Проміжні посіви капустяних / В.Т. Мельничук //
Пропозиція. — № 9.— 1996. — С. 26.